

Karjeras izglītības programma

Garkalne, 2016

Saturs

1.	Karjeras izglītības programmas mērķi un uzdevumi	3
2.	Karjeras izglītības saturs	4
3.	Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns	6
4.	Karjeras izglītība pirmsskolā	9
5.	Karjeras izglītības vērtēšana	10

1. Karjeras izglītības programmas mērķi un uzdevumi

Vispārizglītojošās skolas karjeras izglītības programma 1.-12. klasei.

1. Karjeras izglītības mērķis ir organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu atbilstoši Ministru kabineta 2000. gada 5. decembra noteikumu Nr.462 "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu" prasībām, integrējot specifiskus mērķus:

1.1. nodrošināt izglītojamam pašizpētei, karjeras izpētei un karjeras plānošanai un vadīšanai nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi;

1.2. radīt pamatu savlaicīgu, apzinātu un ar iespējām sabalansētu personīgo lēmumu pieņemšanai par turpmāko izglītību.

2. Karjeras izglītības uzdevumi:

2.1. nodrošināt katram izglītojamam pašnovērtēšanas metožu apguves iespējas;

2.2. palīdzēt izmantot zināšanas par sevi, lai izprastu savas spējas, stiprās puses, intereses, prasmes un talantus, pieņemtu lēmumus, noteiktu mērķus;

2.3. veidot katrā izglītojamā interesi par karjeru, iepazīstinot ar darba pasaules un ar to saistīto izglītību daudzveidību;

2.4. nodrošināt katram izglītojamam iespēju apgūt mācīšanās prasmes, informācijas tehnoloģiju un citu informācijas avotu izmantošanas pamatiemaņas;

2.5. palīdzēt katram izglītojamam pieņemt apzinātu lēmumu par turpmāko izglītību un ar to saistīto iespējamo karjeru;

2.6. nodrošināt iespēju gūt darbības pieredzi;

2.7. izkopt sadarbības, saskarsmes, prezentācijas prasmes, cieņu pret daudzveidību;

2.8. veidot izglītojamajos izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību.

2. Karjeras izglītības saturs

3. Karjeras izglītības programmas apguves organizācijas pamatnosacījums ir — īstenot karjeras izglītību tā, lai izglītojamais iegūtu gan zināšanas konkrētā izglītības jomā (pašizpēte, karjeras izpēte, karjeras plānošana un vadība) un formā (mācību priekšmetu stunda, klases stunda, konsultācijas, ārpusstundu pasākumi), gan universālas, vispārējas prasmes, saistītas ar darbības pieredzi, kas palīdzētu rīkoties gan iepriekš zināmās, gan jaunās dzīves situācijās.

4. Katra karjeras izglītības joma — pašizpēte, karjeras izpēte un karjeras vadība — ietver vairāku mācību priekšmetu un audzināšanas darba saturu, tā pilnveides virzienu integrācijas aspektā.

5. Karjeras izglītībā sasniedzamo spēju un prasmju attīstību atspoguļo galvenie izglītošanas aspekti (Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu):

5.1. pašizpaušmes un radošais aspekts: radošās darbības pieredze, pastāvīga iespēja meklēt un atrast risinājumu praktiskām problēmām, atklāt kopsakarības;

5.2. analītiski kritiskais aspekts: intelektuālās darbības pieredze — patstāvīga, loģiska, motivēta, kritiska un produktīva domāšana; prasme pamatot savu viedokli pagātnes, tagadnes un nākotnes saiknes kontekstā;

5.3. morālais un estētiskais aspekts: izpratne par morāles jēdzieniem cilvēku savstarpējā saskarsmē, par cilvēka tiesībām uz vienlīdzību;

5.4. sadarbības aspekts: prasme sadarboties, strādāt komandā, uz klausīt un respektēt dažādus viedokļus, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par to īstenošanu, atbildīgi rīkoties konfliktsituācijās, rūpēties par savu un līdzcilvēku drošību un meklēt palīdzību atbilstošās institūcijās un dienestos;

5.5. saziņas aspekts: praktiska pieredze valodas lietošanā; prasme sazināties vairākās valodās (rakstīt, runāt, lasīt), prasme publiski uzstāties, izteikt un pamatot savu viedokli, prezentācijas prasmes;

5.6. mācīšanās un praktiskās darbības aspekts: prasme patstāvīgi plānot, organizēt un īstenot mācīšanos; dažādu zināšanu un prasmju lietošana praktiskajā darbībā; prasme mācību procesā izmantot dažādu veidu informāciju, konsultēties, atrast palīdzību; prasme izmantot modernās tehnoloģijas;

5.7. matemātiskais aspekts: matemātikas izmantošana praktiskajā dzīvē (budžeta plānošana, izglītības izmaksu aprēķināšana, salīdzināšana u.c.).

6. Katrs aspekts tiek īstenots visās karjeras izglītības jomās, taču ne vienādā mērā.

7. Pamatjoma “Pašizpēte” ietver šādas saturiskas tēmas:

7.1. mana identitāte, paštēls, mana rakstura īpašības;

7.2. manas intereses, hobiji, spējas, brīvais laiks;

7.3. mana ģimene, tās loma, tradīcijas;

7.4. sevis iepazīšanas un izpētes veidi, to sasaiste ar iecerēto profesiju, pašnovērtēšana;

7.5. attieksmes un vērtības;

7.6. prasme sadarboties, risināt konfliktus;

7.7. mana veselība un nākotnes nodomi;

7.8. mācīšanās prasmes, mācību sasniegumi, to saistība ar nākotnes nodomu īstenošanu;

7.9. pašaudzināšana.

8. Pamatjoma "Karjeras izpēte" ietver šādas saturiskas tēmas:

8.1. darba nozīme cilvēka dzīvē;

8.2. populāras un sabiedrībā augstu vērtētas profesijas, profesiju daudzveidība, to tipi;

8.3. manu vecāku darba dzīve;

8.4. informācijas avoti un izglītības pasaules pētīšana;

8.5. profesionālā kvalifikācija un tās ieguve;

8.6. darba tirgus un nodarbinātība;

8.7. sociālā vide un nodarbinātība;

8.8. izglītības veidi un līmeņi, dažādas izglītības iestādes;

8.9. darba likumdošana, darba drošība;

8.10. pašnodarbinātība.

9. Pamatjoma "Karjeras plānošana un vadība" ietver šādas saturiskas tēmas:

9.1. lēmumu pieņemšanas paņēmieni karjeras plānošanai;

9.2. lēmuma pieņemšana par karjeru. Dažādu faktoru ietekme (ģimene, skola, draugi, sabiedrība u.c.);

9.3. dažādu karjeru pozitīvie un negatīvie aspekti;

9.4. kad viss nenorit tā, kā plānots;

9.5. mani nākotnes mērķi un to sasniegšanas plāns (īstermiņa, ilgtermiņa plānošana);

9.6. pārmaiņas manā dzīvē;

9.7. komandas darba pieredze;

9.8. praktisko iemaņu gūšana dažādās profesijās;

9.9. sevis prezentēšana.

3. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns

10. Karjeras izglītība tiek īstenota, izmantojot dažādas darba organizācijas formas — mācību priekšmetu stundas, klases stundas, individuālās nodarbības, dažādus ārpusstundu pasākumus u.c. pēc šāda plāna:

Sākumskola (1.-4.klase)		
Darba organizācijas formas	Tēmas	Stundu skaits
Sevis izzināšana		
Angļu valoda	Mans hobijs	1
Latviešu valoda/Krievu valoda	ni nākotnes nodomi	1
Matemātika	devumu risināšana komandā	1
Ētika	Manas labākās īpašības	1
Vizuālā māksla	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana - pašvērtējums	1
Mūzika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana - pašvērtējums	1
Sociālās zinības	Lomu spēle	1
Sports	Komandu spēles, fizisko īpašību tests	2
Mājturība un tehnoloģijas	Savu spēju apzināšanās	1
Klases stunda	Manas vērtības	1
Ārpusstundas pasākumi	Ekskursija uz uzņēmumu	1
	Projektu dienas – manu vecāku profesija	5
Pamatskola (5.-6.klase)		
Sevis izzināšana		
Angļu valoda/Krievu valoda	Mans hobijs	1
Latviešu valoda/Krievu valoda (dzimtā)	ni nākotnes nodomi	1
Literatūra	Domraksts – Es un mana klase	1
Ētika	Mana sola biedra labākās īpašības	1
Vizuālā māksla	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana - pašvērtējums	1
Mūzika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana - pašvērtējums	1
Sociālās zinības	Lomu spēle	1
Sports	Komandu spēles, fizisko īpašību tests	2
Mājturība un tehnoloģijas	Darbs komandā	1
Matemātika	devumu risināšana komandā	1
Informātika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana - pašvērtējums	1
Klases stunda	Manas vērtības	1
Ārpusstundas pasākumi	Ekskursija uz uzņēmumu	1
	Projektu dienas – mana vecāka profesija	5
Izglītība (formālā, neformālā)		
Angļu valoda/Krievu valoda	Dialoga veidošana svešvalodā	1
Latviešu valoda/Krievu valoda (dzimtā)	Dialoga veidošana	1
Literatūra	Domraksts – mani sasniegumi	1
Ētika	Izglītība kā vērtība	1
Vizuālā māksla	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Mūzika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Sociālās zinības	Izglītības iespējas	1
Sports	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1

Mājturība un tehnoloģijas	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Matemātika	Uzdevumu risināšana komandā	1
Informātika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Klases stunda	Mācību motivācija	1
Ārpusstundas pasākumi	Dalība interešu izglītības pulciņos	1
Pamatskola (7.-9.klase)		
Darba organizācijas formas	Tēmas	Stundu skaits
Sevis izzināšana		
Angļu valoda/ Krievu valoda	Lomu spēles – dialoga veidošana	2
Latviešu valoda	Iesniegums, tā noformēšana	1
Bioloģija/Ķīmija/Fizika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	3
Ģeogrāfija	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Literatūra	Eseja - Mana sapņu profesija	1
Ētika	Darba lapas - Izziņas spēju noteikšana	1
Latvijas vēsture/ Pasaules vēsture	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Vizuālā māksla	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Mūzika	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Sociālās zinības	Darba lapas - Uztveres tipa noteikšana	1
Sports	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Mājturība un tehnoloģijas	Savu spēju apzināšanās/ pilnveidošana- pašvērtējums	1
Matemātika	Uzdevumu risināšana komandā	1
Klases stunda	Darba lapas - Mācīšanās stila noteikšana	1
Ārpusstundas pasākumi	Ekskursija uz uzņēmumu	1
	Projektu dienas – manas izvēlētās profesijas izpēte	5
Izglītība (formālā, neformālā)		
Angļu valoda/ Krievu valoda	CV sagatavošana svešvalodā	2
Latviešu valoda	CV sagatavošana	1
Bioloģija/Ķīmija/Fizika	Iemaņu izmantošana praksē/ spēju salīdzināšana	3
Ģeogrāfija	Iemaņu izmantošana praksē/ spēju salīdzināšana	1
Literatūra	Eseja – izglītības nozīme zināšanu sabiedrībā	1
Ētika	Mērķu uzstādīšana	1
Informātika	Teksta noformēšana	1
Latvijas vēsture/ Pasaules vēsture	Radošais darbs – iejušanās dažādās profesiju lomās	1
Vizuālā māksla	Iemaņu izmantošana praksē	1
Mūzika	Iemaņu izmantošana praksē	1
Sociālās zinības	Iemaņu izmantošana praksē	1
Sports	Iemaņu izmantošana praksē	1
Mājturība un tehnoloģijas	Iemaņu izmantošana praksē	1
Matemātika	Iemaņu izmantošana praksē	1
Klases stunda	Izglītības iegūšanas veidu izpēte	1
Ārpusstundas pasākumi	Tikšanās ar skolas absolventiem	1
Sociālās prasmes		
Angļu valoda/ Krievu valoda	Publiska uzstāšanās	1
Latviešu valoda	Saskarsmes prasmes veidošana	1
Bioloģija/Ķīmija/Fizika	Tehnoloģiju izmantošana attiecīgajā nodarbībā	1
Ģeogrāfija	Darba vietas dažādās valstīs	1
Literatūra	Darbs grupā - lomu spēles	1
Ētika	Veselības nozīme darba dzīvē	1
Latvijas vēsture/ Pasaules vēsture	Grupu/ pāru darbs, sadarbība veidošana	1
Vizuālā māksla	Profesijas vizualizācija grupā	1
Mūzika	Ar mūziku saistītu iemaņu izmantošana dažādās profesijās	1
Sociālās zinības	Profesiju dažādība	1

Sports	Ar sportu saistītu iemaņu izmantošana dažādās profesijās	1
Mājturība un tehnoloģijas	Ar mājturību saistītu iemaņu izmantošana dažādās profesijās	1
Matemātika	Ar matemātiku saistītu iemaņu izmantošana dažādās profesijās	1
Klases stunda	Sevis pilnveidošanas motivācija	1
Ārpusstundas pasākumi	Karjeras nedēļa - ekskursija	1
Vidusskola (10.-12.klase)		
Darba organizācijas formas	Tēmas	Stundu skaits
Karjeras un darba tirgus izzināšana		
Klases stunda	Nākotnes iespēju izzināšana - pētījums	1
	Mūsu skolas absolventu sasniegumi un profesionālā izaugsme - pētījums	1
	Darba tirgus un pieprasījums - pētījums	1
	Biznesa idejas un to īstenošanas plāns – prezentācija	1
	Manas intereses un atbilstoši profesiju veidi – prezentācija	1
Ārpusstundas pasākumi	Karjeras nedēļa – ekskursija uz dažādiem uzņēmumiem	5
	„Ēnu diena”	1
	Panākumu universitāte	9
	Tikšanās ar skolas absolventiem	1
	Projektu dienas	5
	Liels pārgājiens – stacijas - profesija	1
	Tikšanās ar profesiju pārstāvjiem	1

4. Karjeras izglītība pirmsskolā

PIRMSSKOLA	
Darba organizācijas formas	Tēmas
ROTAĻNODARBĪBU DARBS	
Patstāvīgā darbība	<p>Sižeta lomu rotaļas, brīvās rotaļas (ārsti, veikals, mājas, skola)</p> <p>Didaktiskās spēles (asociāciju spēle, Kam tas pieder?, Pastnieks atnes vēstules u.c.)</p> <p>Spēles ar dramatizāciju</p> <p>Interese zonas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celtniecības (būvnieks, šoferis u.c.) - virtuves, - dabas, - rokdarbu u.c.
Rotaļnodarbība ar visu grupu	<ul style="list-style-type: none"> * Mana un citu drošība (šoferis, policists) * Kas palīdzēs? (ārsts, ugunsdzēsējs, policists) * Mārtiņi! Ziemai vaļā vārtiņi! (bitenieks, audēja, kalējs, podnieks, vērpeja, kokgriezējs/galdnieks) * Ziemā nāk (sportists - hokejists, bobslejists, slēpotājs, skeletonists u.c.) * Mana mīļākā grāmata (rakstnieks, dzejnieks) * Teātris (aktieris, režisors) * Pēc darba var atpūsties (hobiji- fotogrāfs, dejotājs, klūgu pinējs) Sveču laiks (dekupāža, sveču liešana) PROFESIJU VIRPULĪ (vecāku prof.) Augi, stādi (dārznieks, puķkopis) Es protu!
Ekskursija	<p>Leļļu teātris (aktieris, skatuves darbinieki, garderobiste, kasiere, kontroliere u.c.)</p> <p>Minhauzena muzejs</p> <p>Piemājas Zoodārzs „Brieži”</p> <p>Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs</p> <p>Latvijas Radio (žurnālists, diktors, komponists)</p>
Pāru darbs	Brīvās spēles ar lego, klučiem (lidotājs, karavīrs u.c.)
Pastaiga	<p>Bibliotēka (bibliotekārs, rakstnieks, dzejnieks)</p> <p>Garā pastaiga uz mežu (meža strādnieks, mežzinis, mežsaimniecība)</p>
ĀRPUS ROTAĻNODARBĪBU DARBS	
Tematiskais rīis/pēcpusdiena	<p>Tematiskā pēcpusdiena ar tētiem "Tā top brīnumi!"</p> <p>Tematiskais rīts „Cepam, cepam kukulīti” (pavārs, maiznieks, konditors)</p> <p>Mūsu zobiņi (zobārsts)</p> <p>Rīcības dienas par tēmu "Vesels un spēcīgs"</p> <p>(sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem - saimniecība, ražotne)</p> <p>Gudru ņēmu padomiņu (vecvecāku prof./hobiji)</p> <p>Tematiskais rīts "Iluzionists"</p>
Sporta aktivitātes	<p>Eiropas sporta nedēļa (sportists, tiesnesis, treneris, sporta skolotājs)</p> <p>Olimpiskā diena,</p> <p>Ziemas sporta spēles</p>
Svētki	<p>Miķeļdiena, "Vasara burciņā"</p> <p>Mārtiņdienas GADATIRGUS (pārdevējs, tirgonis, kasieris)</p> <p>Vokālistu konkurss „CĀLIS” (solists, mūziķis)</p>
* Mācību liter., grāmata "Sākam mācīties", izdevn. Lielvārds	
Par pasākuma norisi lasāms skolas mājas lapā.	

5. Karjeras izglītības vērtēšana

Skolēnu sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi rakstiski vai mutiski raksturojot skolēnu mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku šādu zināšanu, prasmju, iemaņu (kompetenču) apguvē un izmantojot pašvērtējumu:

11.1. pašizpētē:

11.1.1. skolēns apgūst un izmanto zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi;

11.1.2. skolēns demonstrē pozitīvas starppersonu prasmes un cieņu pret daudzveidīgo, lai veicinātu savas karjeras attīstību;

11.1.3. skolēns atzīst, ka izaugsme un pārmaiņas ir karjeras attīstības neatņemama sastāvdaļa;

11.1.4. skolēns spēj noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos;

11.1.5. skolēns izmanto zināšanas par sevi, lai pieņemtu lēmumus un noteiktu mērķus;

11.2. karjeras izpētē:

11.2.1. skolēns spēj izskaidrot terminu “karjera” tā plašākajā nozīmē;

11.2.2. skolēns spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs;

11.2.3. skolēns spēj atrast atbilstošus informācijas avotus par karjeras iespējām, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par dažādām karjeras iespējām;

11.2.4. skolēns zina, ka personīgās veselības stāvoklis varētu būt šķērslis dažu profesiju izvēlē;

11.2.5. skolēns spēj izmantot zināšanas par darba pasauli un ārpusklases pasākumos gūto pieredzi, lai paplašinātu savas karjeras iespējas;

11.2.6. skolēns spēj formulēt savas izglītības iespējas pēc pamatizglītības iegūšanas;

karjeras plānošanā un vadīšanā:

11.3.1. skolēns prot izvēlēties un izmantot atbilstošas lēmumu pieņemšanas metodes;

11.3.2. skolēns prot salīdzināt dažādas iespējas, kā kritērijus izmantojot gan personisko pieredzi, gan informāciju no dažādiem avotiem;

11.3.3. skolēns spēj izvērtēt ar finansēm saistītos faktorus;

11.3.4. skolēns prot reāli plānot savu darbību un nenovirzīties no sava mērķa;

11.3.5. skolēns zina, kādas ir prasības un kas jā dara, iestājoties izvēlētajā izglītības iestādē;

11.3.6. skolēns izprot savas un potenciālā darba ņēmēja tiesības;

11.3.7. skolēns prot sazināties un sadarboties ar citiem cilvēkiem dažādās dzīves situācijās;

11.3.8. skolēns prot apkopot, uzturēt un izmantot savu personīgo un citu nepieciešamo informāciju, stājoties citā izglītības iestādē vai darbā, kā arī to mutiski un rakstiski prezentēt.

12. Skolēnu mācību sasniegumu pierādījumi — pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli — tiek uzkrāti skolēnu darba mapēs (portfolio).

13. Skolēnu karjeras izglītības sasniegumi tiek vērtēti ne retāk kā vienu reizi gadā, informējot vecākus (aizbildņus) par izglītojamā zināšanām, prasmēm, iemaņām un sasniegumu attīstības dinamiku.